

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра лісового та садово-паркового господарства

№115012020

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

ЛІСОВПОРЯДКУВАННЯ

підготовки бакалавра

спеціальності: 205 Лісове господарство
освітньо-професійної програми «Лісове господарство»

Луцьк – 2020

Програма навчальної дисципліни «Лісовпорядкування» підготовки бакалавра галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальностей 205 Лісове господарство за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство».

Розробники: Гетьманчук А. І., доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства, кандидат сільськогосподарських наук.

Рецензент: Кузьмішина І. І., доцент кафедри ботаніки та методики викладання природничих наук, кандидат біологічних наук, доцент.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри лісового та садово-паркового господарства

протокол № 4 від 10. 12. 2019 р.

Завідувач кафедри: _____ (доц. Кичилук О.В.)

Програма навчальної дисципліни

схвалена науково-методичною комісією медико-біологічного факультету

протокол № 5 від 09. 01. 2020 р.

Голова науково-методичної

комісії факультету _____ (доц. Дмитроца О.Р.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Гетьманчук А. І., 2020

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	20 Аграрні науки та продовольство 205 Лісове господарство «Лісове господарство» Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 3
		Семестр 6-ий
		Лекції 26 год.
		Практичні (семінарські) 34 год.
		Лабораторні __ год.
ІНДЗ: €		Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота 52год
		Консультації 8 год.
	Форми контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета навчальної дисципліни – забезпечити студентів знаннями, умінням та навиками в галузі впорядкування лісів та складання проекту організації та розвитку лісового господарства держлісгоспу чи іншого об'єкту лісовпорядних робіт. Завдання лісовпорядкування полягають у професійній підготовці фахівців лісового профілю з питань проектування лісгосподарських заходів, направлених на забезпечення раціонального, безперервного та невиснажливого користування лісом, підвищення продуктивності, відтворення, охорону та захист лісів.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: – основні напрями та перспективи розвитку лісового господарства і лісовпорядкування в Україні; – економічні основи, які визначають організацію та перспективи розвитку лісової галузі; – теоретичні основи і моделі побудови лісового господарства і користування лісом; – сучасні досягнення вітчизняної та зарубіжної науки з методів і техніки лісовпорядкування. вміти: – організовувати господарства; – розраховувати і обґрунтовувати обсяги користування деревиною та іншими продуктами і корисностями лісу; – складати проект рубок лісу і його відновлення; – засвоїти сучасні методи проектування основних лісгосподарських заходів по лісовідновленню, догляду за лісом, охороні його від пожеж, захисту від шкідників та хвороб.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I

ЗАГАЛЬНІ ПОНЯТТЯ ПРО ЛІСОВПОРЯДКУВАННЯ.
ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІСОВОГО ФОНДУ.
ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕДЕННЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА.

Тема 1. Лісовпорядкування як система заходів з інвентаризації лісу. Економічні основи лісового господарства в Україні.

- Предмет та задачі лісовпорядкування. Історія розвитку лісовпорядкування.
- Мета та задачі лісової галузі країни. Завдання лісовпорядкування та зміст лісовпорядкових робіт.
- Зв'язок лісовпорядкування з іншими дисциплінами. Лісовпорядкування – техніко-економічна дисципліна. Лісівництво як технічна основа лісовпорядкування.
- Керівні принципи організації лісового господарства та економічні основи лісовпорядкування.
- Роль і місце лісовпорядкування у плануванні лісогосподарської діяльності. Галузеві особливості лісового господарства. Матеріали лісовпорядкування - джерело інформації для планування.

Тема 2. Господарський поділ лісового фонду України.

- Класифікація видів господарського поділу лісового фонду.
- Народногосподарська організація лісового господарства.
- Організаційно-господарський поділ.
- Адміністративно-господарський поділ лісового фонду
- Експлуатаційно-господарський поділ.

Тема 3. Системи і форми лісового господарства.

- Поняття про системи організації лісового господарства та їх класифікація.
- Система організації лісового господарства як комплекс лісівницьких, агротехнічних і організаційно-економічних заходів.
- Системи лісів першої групи: лісозаповідна, лісопаркова, лісозахисна. Лісокультурна система експлуатаційних лісів другої групи.
- Головні завдання різних систем організації лісового господарства.
- Форма господарства – основа для організації господарської секції. Класифікація форм.

Тема 4. Стиглість лісових насаджень.

Поняття про стиглість лісу та її види.

- Природна стиглість лісу.
- Відновлювальна (фізична) стиглість лісу.
- Споживчо-економічні види стиглості.

Тема 5. Об'єкт лісовпорядкування та аналіз його виробничої діяльності в минулому ревізійному періоді.

- Поняття про об'єкт лісовпорядкування.
- Аналіз природно-історичних умов району розташування об'єкту лісовпорядкування.
- Аналіз економічних умов району діяльності держлісгоспу.
- Оцінка минулого господарства.
- Аналіз організації лісового господарства та відпуску деревини.
- Вивчення лісогосподарської діяльності об'єкта лісовпорядкування.
- Аналіз лісоуправління та лісозаготівельної діяльності.

Тема 6. Підготовчі роботи та організація території до інвентаризації лісу

- Види лісовпорядних робіт.
- Підготовчі роботи.
- Перша лісовпорядна нарада.
- Лісові знімальні роботи.
- Колективне тренування таксаторів.

Тема 7. Таксація лісу та спеціальні види обстежень

- Таксація лісу.
  - Обробка матеріалів інвентаризації лісу
  - Попередній огляд лісу до його інвентаризації, питання, що з'ясовуються при цьому. Вивчення наявних матеріалів у держлісгоспі.
  - Застосування в лісовпорядкуванні лісової типології.
  - Правила лісовідновлення і лісорозведенні в лісах України, їх зміст.
- Оцінка природного поновлення. Обстеження лісових культур при лісовпорядкуванні.
- Лісопатологічне обстеження при лісовпорядкуванні.
  - Оцінка санітарного стану насаджень.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II

ПРОЕКТУВАННЯ КОРИСТУВАННЯ ЛІСОМ
МЕТОДИ ТА СУЧАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ ЛІСОВПОРЯДКУВАННЯ НА УКРАЇНІ.
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАПРОЕКТОВАНИХ ЗАХОДІВ.

Тема 8. Проектування головного користування лісом. Теорія нормального лісу

- Поняття про вік, оборот рубки та оборот господарства.
- Оптимальний вік головної рубки.
- Деревний запас та його приріст.
- Загальне і спеціальне використання лісових ресурсів.
- Основні положення постанови кабінету міністрів України "Про затвердження Правил рубок головного користування в лісах України".
- Поняття про нормальний ліс за М. Орловим.
- Розрахунок лісосік головного користування.
- Обґрунтування річного обсягу головного користування.

Тема 9. Проектування рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства та інших лісогосподарських заходів

- Загальне поняття про рубки, пов'язані з веденням лісового господарства, їх класифікація.
- Проектування рубок догляду за лісом.
- Проектування санітарних, лісовідновних та реконструктивних рубок.
- Проектування лісовідновлення та лісорозведення. Лісокультурний фонд.
- Проектування заходів з охорони та захисту лісу. Встановлення класів пожежної небезпеки.
- Проектування лісомеліоративних робіт. Рекомендації з виробництва непродовольчих товарів народного споживання.
- Механізація лісогосподарських робіт та промислова діяльність. Розрахунок ефективності запроектованих заходів.

Тема 10. Організація спеціалізованих господарств, проектування підсочки, побічних користувань та використання другорядних матеріалів.

- Поняття про побічні користування, їх класифікація.
- Проектування заготівлі живиці та побічних користувань лісом.
- Організація господарства на підсочку лісу
- Організація лісонасінневих господарств. Заготівля, збереження і реалізація насіння деревних і чагарникових порід

Тема 11. Впорядкування особливих об'єктів та деяких категорій лісів

- Особливості впорядкування гірських лісів.
- Впорядкування лісів зелених зон.
- Впорядкування лісів, забруднених радіонуклідами.
- Впорядкування лісів сільськогосподарських формувань.
- Особливості впорядкування дубових лісів.
- Впорядкування мисливських угідь.

Тема 12. Державний облік лісів та державний лісовий кадастр.

- Загальні положення про порядок ведення державного лісового кадастру та первинного обліку лісів.
- Вимоги до ведення документації державного лісового кадастру та до складання його форм.
- Структура пояснювальної записки до матеріалів державного лісового кадастру.

Тема 13. Методи лісовпорядкування та їх класифікація.

- Поняття про методи лісовпорядкування.
- Теорія нормального безперервно-продукуючого лісу.
- Методи нормального запасу.
- Метод класів віку.
- Ділянковий метод лісовпорядкування.

Тема 14. Національна інвентаризація лісів.

- Загальна характеристика НІЛ
- Сучасний стан вітчизняної НІЛ та її основні принципи

- Вибіркова схема НІЛ.
- Опис та розміщення тракту.
- Закладання пробної площ

Таблиця 2.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1.					
Тема 1. Лісовпорядкування як система заходів з інвентаризації лісу. Економічні основи лісового господарства в Україні	7	1	2	4	
Тема 2. Господарський поділ лісового фонду України.	10	2	3	4	1
Тема 3. Системи і форми лісового господарства	9	2	2	4	1
Тема 4. Стиглість лісових насаджень.	10	2	3	4	1
Тема 5. Об'єкт лісовпорядкування та аналіз його виробничої діяльності в минулому ревізійному періоді.	10	2	3	4	1
Тема 6. Підготовчі роботи та організація території до інвентаризації лісу	7	2	2	3	
Тема 7. Таксація лісу та спеціальні види обстежень	7	2	2	3	
Разом за змістовим модулем 1	60	13	17	26	4
Змістовний модуль 2.					
Тема8. Проектування головного користування лісом. Теорія нормального лісу	9	2	3	3	1
Тема 9. Проектування рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства та інших лісогосподарських заходів	8	2	3	3	
Тема 10. Організація спеціалізованих господарств, проектування підсочки, побічних користувань та використання другорядних матеріалів.	9	2	2	4	1
Тема 11. Впорядкування особливих об'єктів та деяких категорій лісів	10	2	3	4	1
Тема 12. Державний облік лісів та державний лісовий кадастр.	8	2	2	4	
Тема 13. Методи лісовпорядкування та їх класифікація.	7	1	2	4	
Тема 14. Національна інвентаризація лісів.	9	2	2	4	1
Разом за змістовим модулем 2	60	13	17	26	4
Усього годин					

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Тема
1.	Видача студентам індивідуальних завдань для виконання лабораторних робіт та курсового проектування з лісовпорядкування. Складання відомості поквартальних підсумків розподілу земель за їх категоріями
2.	Продовження складання відомості поквартальних підсумків розподілу земель за їх категоріями. Відомість поквартального розподілу запасів
3.	Розподіл площ та запасів насаджень основних лісоутворювальних порід за класами віку.
4.	Розподіл лісових ділянок, вкритих лісовою рослинністю, за основними таксаційними показниками та його підсумки
5.	Обчислення середніх таксаційних показників для переважаючих деревних порід.
6.	Організація госпчастин та госпсекцій. Встановлення віку головної рубки. Поділ лісового фонду на вікові групи
7.	Товаризація експлуатаційного фонду
8.	Розрахунок лісосік головного користування
9.	Проект головної рубки: нарізка лісосік та складання відомості рубки головного користування. Підсумковий контроль по розділу "Головне користування лісом"
10.	Проектування рубок догляду за лісом. Складання відомості рубок догляду
11.	Розрахунок таблиці обсягів щорічного лісокористування з рубок догляду.
12.	Проектування санітарних рубок та інших рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства.
13.	Розрахунок щорічного користування лісом
14.	Розрахунок класу протипожежної небезпеки для лісового фонду об'єкта лісовпорядкування
15.	Проектування лісовідновних заходів та заходів з реконструкції насаджень. Складання відомості лісовідновлення

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Індивідуальна робота чи індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ) студентів (за вибором) передбачає:

1) науково-дослідна робота за темою дослідження, підготовка матеріалів та доповідей до наукових конференцій;

2) підготовку ілюстративного матеріалу за темами, які вивчаються (виготовлення таблиць, схем малюнків, презентацій);

3) написання аналітичного реферату з наступних тем:

1. Ліси світу та лісовпорядкування за кордоном.
2. Безперервне лісовпорядкування, його суть та застосування.
3. Структура лісовпорядної служби на Україні. Матеріально-технічне забезпечення Укрдержліспроекту.
4. Методи лісоінвентаризації, їх суть та класифікація.
5. Колективне тренування інженерно-технічних працівників лісовпорядної партії перед початком польових робіт.
6. Класифікація пробних площ, які закладаються під час лісовпорядкування.

Питання до екзамену з дисципліни «Лісовпорядкування»

1. Історія розвитку лісовпорядкування.
2. Предмет, мета і завдання лісовпорядкування.
3. Економічні основи лісовпорядкування на Україні.
4. Галузеві особливості лісового господарства та їхній вплив на ефективність лісогосподарського виробництва.
5. Роль і місце лісовпорядкування в плануванні лісового господарства.
6. Класифікація систем лісового господарства та їхня характеристика.
7. Характеристика форм господарства за способами рубок.
8. Стиглість лісу. Біологічні види стиглості насаджень та їх застосування при лісовпорядкуванні.
9. Поняття про стиглість насаджень. Класифікація видів стиглості.
10. Споживчо-економічні види стиглості насаджень, їх застосування при лісовпорядкуванні.
11. Теорія нормального лісу та її значення для лісовпорядкування.
12. Поняття про нормальний та безперервно-продукуючий ліс.
13. Класифікація видів господарського поділу лісового фонду. Народно-господарський поділ (за категоріями захисності) лісів.
14. Організаційно-господарський поділ лісового фонду. Підстави для виділення господарських частин і господарських секцій.
15. Організаційно-господарський поділ лісового фонду. Поняття про господарську секцію. Утворення господарських секцій.
16. Аналіз природних та економічних умов об'єкта лісовпорядкування.
17. Державний облік лісів та державний лісовий кадастр. Склад документації до їх ведення.
18. Структура лісовпорядної служби на Україні. Матеріально-технічне забезпечення Укрдержліспроекту.
19. Методи лісовпорядкування та їх класифікація.
20. Методи лісовпорядкування, їх суть та класифікація.
21. Методи лісовпорядкування. Метод класів віку та його застосування.
22. Безперервне лісовпорядкування, його суть та застосування.
23. Застосування лісової типології при лісовпорядкуванні. Суть ділянкового методу лісовпорядкування.
24. Суть методу ділянкового господарства.
25. Види лісовпорядних робіт, розряди лісовпорядкування.
26. Класифікація лісовпорядних робіт. Спеціальні види обстежень під час лісовпорядкування.
27. Підготовчі та основні польові лісовпорядні роботи. Завдання, зміст, організація.
28. Наземна лісова зйомка при лісовпорядкуванні. Порядок прорубування просік і візирів. Геодезична документація.
29. Методи лісоінвентаризації, їх суть та класифікація.
30. Інвентаризація лісового фонду під час лісовпорядкування.

31. Таксація лісу. Методи лісоінвентаризації. Підстави для виділення таксаційних ділянок у лісі.
32. Порядок користування таблицями для визначення запасів чистих і мішаних деревостанів під час таксації лісу.
33. Картка таксації, її зміст та порядок ведення.
34. Вивчення природного відновлення і лісових культур під час лісовпорядкування.
35. Організація колективного тренування. Тренування таксаційного окоміру таксаторів. Норми допустимих відхилень.
36. Колективне тренування інженерно-технічних працівників лісовпорядчої партії перед початком польових робіт.
37. Класифікація пробних площ, які закладаються під час лісовпорядкування.
38. Зміст і порядок проведення лісовпорядних та технічних нарад.
39. Вік та оборот головної рубки насаджень, оборот господарства.
40. Розрахунок головного користування лісом у лісосічному господарстві. Поняття про розрахункову лісосіку.
41. Проектування розміщення рубок головного користування. План рубок.
42. Складання проекту рубок головного користування лісом.
43. Товаризація запасу насаджень експлуатаційного фонду.
44. Лісові такси, проектування розподілу лісового фонду держлісгоспу по розрядам такс.
45. Класифікація та розрахунок розміру рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства.
46. Складання проекту рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства.
47. Завдання лісовпорядкування по проектуванню лісогосподарських заходів, їх економічна ефективність.
48. Лісопатологічне обстеження. Вивчення санітарного стану лісу при лісовпорядкуванні.
49. Проектування заходів по захисту лісу від шкідників та хвороб.
50. Протипожежне впорядкування лісу.
51. Проектування лісовідновлення під час лісовпорядкування.
52. Види побічних користувань, їх проектування при лісовпорядкуванні. Організація спеціалізованих господарств.
53. Особливості впорядкування гірських лісів.
54. Особливості впорядкування радіаційно забруднених лісів.
55. Особливості впорядкування мисливських угідь.
56. Особливості впорядкування захисних лісів на землях сільськогосподарських формувань.

Методи навчання Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладення, евристичний метод, дослідницький метод.

Форми контролю Поточний контроль (фронтальний, груповий, індивідуальний і комбінований), проміжна та підсумкова атестація

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 3

Поточний контроль (мах = 40 балів)														Модульний контроль (мах = 60 б.)		Загальна к-сть балів	
Модуль 1												Мод. 2	Модуль 3				
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2							ІНДЗ	МКР 1		МКР 2
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14				
2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	10	30	30	100

Критерії оцінювання

Усні відповіді оцінюються за такими критеріями:

0,5 бала – відповідь поверхнева на основі прочитаної лекції; відповідь хаотична, фрагментарна; відтворення заученого матеріалу без усвідомлення його суті; розуміння і розкриття лише окремих позицій.

1 бал – відповідь послідовна, недостатньо структурована; роз'яснення переважної кількості позицій (без виділення основних позицій); використання тексту лекції та одного підручника.

2 бали – відповідь логічна, чітка, структурована; глибоке розуміння матеріалу, яке включає узагальнені, систематизовані позиції; побудована на основі матеріалу лекції та кількох підручників.

3 бали – відповідь чітка, структурована, логічна; включає узагальнені, систематизовані позиції; побудована на основі матеріалу лекції та кількох підручників; аргументоване посилання на додаткові наукові джерела, спеціальну літературу, власні наукові доробки; наведення власних прикладів; порівняльний аналіз.

Практичні навички (виконання практичної роботи) оцінюються за результатами виконання практичних робіт. Максимальна кількість балів за виконання практичної роботи – *2-3 бали*. Практична робота може бути оцінена на максимальну кількість балів, якщо студент виконав всі завдання, оформив роботу, зробив висновки.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань. За кожне індивідуальне завдання студент максимально може отримати 10 балів:

1 бал – завдання виконано поверхнево.

2 бали – фрагментарне виконання лише частини (25 %) завдання.

3 бали – фрагментарне виконання лише частини (55 %) завдання.

4 бали – фрагментарне виконання лише частини (75 %) завдання.

5 балів – завдання виконано повністю. Стиль виконання – копіювальний (відтворення відомостей без чіткого усвідомлення їх суті).

6 балів – завдання виконано повністю. Стиль виконання – копіювально-алгоритмічний (частина відомостей відтворена без чіткого усвідомлення їх суті, частина відтворена і пояснена).

7 балів – завдання виконано повністю. Стиль виконання – евристичний (відтворення відомостей з елементами власних суджень).

8 балів – завдання виконано повністю. Чітка аргументація та виділення ключових позицій. Глибоке розуміння суті виконуваного завдання. Використання новітніх джерел літератури. Стиль виконання – пошуковий.

9 балів – завдання виконано повністю. Чітка аргументація та виділення ключових позицій. Глибоке розуміння суті виконуваного завдання. Використання новітніх джерел літератури. Стиль виконання – евристичний з елементами пошукового.

10 балів – завдання виконано повністю. Чітка аргументація та виділення ключових позицій. Глибоке розуміння суті виконуваного завдання. Використання новітніх джерел літератури. Оригінальність. Виражений творчий підхід у роботі над виконанням завдання. Стиль виконання – творчий.

Проміжний контроль (модульна контрольна робота) проводиться письмово. Модульний зріз передбачає розв'язання тестових завдань (по 10 шт.) та письмових питань відкритого типу (2 шт.), які складаються на основі лекційного курсу, практичних робіт і питань, які виносяться на самостійне опрацювання. Питання відкритого типу можуть бути у вигляді теоретичних запитань. Правильне розв'язання тестового завдання оцінюється у 2 бали. Правильна відповідь на теоретичне питання або правильний розв'язок задачі оцінюється у 5 балів. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за модульну контрольну роботу – 30 балів (загалом 60 балів за дві модульні контрольні роботи).

Підсумковий контроль – екзамен. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає залік у письмовій формі. При цьому на екзамен виносяться 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Для отримання оцінки потрібно набрати певну кількість балів згідно шкали оцінювання.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова .

1. Лісовий кодекс України. – К., 2006. – 56 с.
2. Анучин В.П. Лесоустройство. – М.: Экология, 1991. – 400 с.
3. Каганяк Ю.Й., Строчинський А.А., Горошко М.П. Парколісовпорядкування. Навчальний посібник. – Львів, Тріада плюс, 2009. – 358 с. Допоміжна
4. Лісотаксаційний довідник / Відповід. за вип. Кашпор С.М., Строчинський А.А. – К.: Виниченко, 2013. – 496 с.
5. Нормативно-справочные материалы для таксации лесов Украины и Молдавии / Под ред. Швиденко А.З., Строчинского А.А., Савича Ю.Н., Кашпора С.Н. – К.: Урожай, 1987. – 560 с.
6. Інструкція з впорядкування лісового фонду України. Частина перша. Польові роботи. – Ірпінь, Укрдержліспроєкт, 2006. – 104 с.
7. Робочі правила з впорядкування лісового фонду України. Частина перша. Польові роботи. – Ірпінь, Укрдержліспроєкт, 2004. – 67 с.
8. Робочі правила з впорядкування лісового фонду України. Частина друга. Камеральні роботи. – Ірпінь, Укрдержліспроєкт, 2004. – 72 с.
9. Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів. Затверджено Постановою КМУ від 23 травня 2007 р. № 761. - К., 2007. – 16 с.
10. Порядок поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних земельних ділянок. Затверджено Постановою КМУ від 16 травня 2007р. № 733. – К., 2007. – 18 с.
11. Правила рубок головного користування. Затверджено Постановою КМУ від 25 травня 2007р. № 761. – К., 2007. – 12 с.
12. Правила рубок головного користування в гірських лісах Карпат. Затверджено Постановою КМУ від 22 жовтня 2008р. № 929. – К., 2008. – 12 с.

13. Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів. Затверджено Постановою КМУ від 12 травня 2007 р. № 724. – К., 2007. – 6 с.

14. Пробні площі лісовпорядні. Метод закладання. СОУ 02.02.-37-476:2006. – К., Мінагрополітики України, 2006. – 32 с.

15. Генсирук С.А., Нижник М.С., Возняк Р.Р. Рекреационное использование лесов. – К.: Урожай, 1987. – 248 с.

2. Інформаційні ресурси

1. Выборочно-статистическая инвентаризация и мониторинг лесов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.techinles.org.ua/activity1.php>. – Заголовок з екрану.

2. Гульчак В. Державний облік лісів України – підсумки та прогнози // В. Гульчак // Лісовий і мисливський журнал. – 2012. – № 2. – С. 6–8. – <http://www.scribd.com/fullscreen/95326540?access>

3. Національна інвентаризація лісів України: проблеми, виклики, перспективи / М.Ю. Попков, В.Ф. Сторожук, У. Содерберг, І.Ф. Букша. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.lesovod.org.ua/node/1803>. – Заголовок з екрану.

4. Наказ Держлісагентства України від 21.01.2013 року № 9 "Про затвердження Методичних вказівок з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України". Режим доступу: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=105085&cat_id=65319.